

ข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อววน.)

สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเด็น	สถานะ / ข้อคิดเห็น
1. ศักยภาพด้าน อววน. (ภาพรวม)	1. จีนเป็นประเทศที่มีพัฒนาการด้าน วทน. อย่างรวดเร็ว และมีระบบวิจัยและพัฒนาที่ก้าวหน้าของโลก เช่น AI, 5G, Big Data, Cloud, Quantum Technology, Future Energy เป็นต้น 2. จีนพัฒนาประเทศโดยระบบเศรษฐกิจใหม่ New Economy - มีบริษัทชั้นนำของโลกด้านเทคโนโลยี ผู้ประกอบการใหม่จำนวนมากที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ 3. จีนพัฒนาคุณภาพของระบบการศึกษาอย่างรวดเร็ว ในปี 2019 มหาวิทยาลัยของจีนติดอันดับ 1 ของเอเชีย และอันดับ 1 ใน 20 ของโลก 4. เทคโนโลยี / โครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของจีนกำลังถ่ายเทมาสู่ประเทศไทย เช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูง 6. การเสด็จเยือนจีนของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เน้นเรื่อง อววน.
2. หน่วยงานและสาขาความร่วมมือ 2.1 รายชื่อหน่วยงานและสาขาความร่วมมือที่ไทยมีอยู่แล้ว 2.2 รายชื่อหน่วยงานและสาขาที่ควรมีความร่วมมือ	2.1 สามารถดาวน์โหลดข้อมูลบนเว็บไซต์ Beijing.mhesi.go.th หมวดความร่วมมือไทย - จีน ด้าน วทน. 2.2 (1) ความร่วมมือด้าน <u>BCG</u> กับ Chinese of Agricultural Sciences (CAAS) (2) ความร่วมมือด้าน <u>คอมพิวเตอร์ควอนตัมสภาพนำยวดยิ่ง</u> (Superconducting Quantum Computer) และระบบซอฟต์แวร์ กับ (1) University of Science and Technology of China (2) Institute of Physics, Chinese Academy of Sciences และ (3) Center of Quantum Information, Tsinghua University (3) ความร่วมมือด้าน <u>แร่ธาตุหายาก</u> (Rare Earth) กับศูนย์วิจัยและพัฒนาธาตุหายากเป่าโลว ภายใต้สถาบันวิทยาศาสตร์แห่งชาติจีน และมหาวิทยาลัย Inner Mongolia University of Science & Technology (Rare Earth College) (4) ความร่วมมือเรื่อง <u>เทคโนโลยีและนวัตกรรมพัฒนาชุมชน</u> กับ Chinese Academy of Science and Technology for Development กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจีน

	<p>(5) ความร่วมมือด้านโรคอุบัติใหม่ กับ Academy of Military Science of the Chinese People's Liberation Army, Fudan University และ University of Hong Kong</p> <p>(6) ความร่วมมือในการบ่มเพาะผู้ประกอบการใหม่กับ Zhongguancun Science Park และ Science Park ของมหาวิทยาลัยและมณฑลต่างๆ</p> <p>(7) ความร่วมมือกับบริษัทเอกชนด้านเทคโนโลยีของจีน เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีพร้อมใช้งานในเชิงพาณิชย์</p>
<p>3. จุดอ่อน จุดแข็ง และหรือข้อจำกัดของ ประเทศ ต่อการมีความร่วมมือกับไทย ด้าน อววน.</p>	<p>ประเทศไทยมีความร่วมมือด้าน อววน. กับสาธารณรัฐประชาชนจีน มานานกว่า 40 ปี นับตั้งแต่มีความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน (ครท. ไทย - จีน) ระหว่างกระทรวงการต่างประเทศของไทย และ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) ของจีน เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2521 ซึ่งนับเป็นกรอบความร่วมมือแรกระหว่างไทยกับจีน ที่ได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นทางการ ภายหลังจากสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - จีน เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2518 และเป็นจุดเริ่มต้นของความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีน มาจนถึงปัจจุบัน นอกจากกรอบความร่วมมือ ครท. ไทย-จีน แล้ว ประเทศไทยยังมีบันทึกข้อตกลงการส่งเสริมความร่วมมือด้าน วทน. ระหว่าง วท. ของไทย และ วท. ของจีน ที่เริ่มเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2548 และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการส่งเสริม วทน. ฉบับล่าสุด ระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) ของไทย กับ วท. ของจีน ที่ลงนาม เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562</p> <p>เมื่อพิจารณาในรายละเอียดความร่วมมือข้างต้นแล้ว พบว่ามีความหลากหลายของสาขาความร่วมมือ ตั้งแต่เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม พลังงาน สาธารณสุข เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบอัตโนมัติและเทคโนโลยีรถไฟความเร็วสูง เทคโนโลยีอวกาศ นโยบาย วิทยาศาสตร์ การถ่ายทอดเทคโนโลยี การแลกเปลี่ยน นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนศึกษาดูงาน วิจัยและพัฒนา ประชุม สัมมนา ฝึกอบรม และความร่วมมือทวิภาคีและไตรภาคี</p> <p>โครงการและกิจกรรมความร่วมมือด้าน วทน. ของทั้งสองประเทศ ภายใต้อกรอบความร่วมมือเดียวกัน มีความต่างกันในเรื่อง “ผู้เล่น” กล่าวคือ โครงการ ครท. ไทย - จีน “ผู้เล่น” ของจีนจะเป็นหน่วยงานวิจัยจากกระทรวงต่าง ๆ ของจีน หรือหน่วยงาน</p>

	<p>เอกชนที่จะนำผลของความร่วมมือไปขยายต่อในเชิงพาณิชย์ ส่วนกรอบความร่วมมือระหว่าง อว.ไทย และ วท.จีน ทาง วท.จีน เปิดกว้างให้ทุกหน่วยงานส่งข้อเสนอโครงการ ขณะที่ฝ่ายไทยจะให้หน่วยงานในสังกัด อว. เท่านั้น และลักษณะของข้อเสนอโครงการ จะเป็นในเชิงตั้งรับมากกว่าเชิงรุก ซึ่งทำให้ผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือยังเห็นไม่ชัดเจน นอกจากนี้ ยังไม่มีการประเมินผลของโครงการเชิงวิชาการที่ดำเนินการร่วมกัน เพื่อจะพัฒนาต่อยอดให้เกิดประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนา และการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้</p> <p>นอกจากนี้ ยังไม่มีฐานข้อมูลความร่วมมือ วท.ไทย - จีน เพื่อเก็บรวบรวม แบ่งปันองค์ความรู้และทรัพยากรระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในไทย และเพื่อการวางแผนแนวทางการร่วมมือกับจีน</p>
<p>4. ทุนการศึกษา / ฝึกอบรม</p>	<p>ข้อมูลบนเว็บไซต์ Beijing.mhesi.go.th หมวดทุนการศึกษาในจีน</p>
<p>5. ทำที่ของไทยต่อการดำเนินความร่วมมือ อววน. / ข้อคิดเห็น</p>	<p>5.1 ไทยควรมีการศึกษาและกำหนดทิศทางความร่วมมือด้าน อววน. ไทย - จีน (ระดับประเทศ) ในระยะ 5 ปี และ 10 ปี แบบบูรณาการอย่างชัดเจนและมีเป้าหมายที่สามารถประเมินผลได้ รวมถึงศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการความร่วมมือให้เกิดผล เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทั้ง 2 ฝ่ายอย่างชัดเจน ทั้งด้าน การวิจัยและพัฒนาและเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย</p> <p>5.2 ไทยควรร่วมกับจีนดำเนินการทบทวนและประเมินผล การดำเนินงาน ที่ผ่านมามีเกิดผลลัพธ์อย่างไรบ้าง มีปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินงานความร่วมมืออย่างไร (ทั้ง ครร. ไทย - จีน โครงการภายใต้ MOU ที่มีอยู่ และโครงการ อื่น ๆ) และกำหนดแผนที่นำทาง (roadmap) ใน 5 ปี และ 10 ปี ข้างหน้า ทั้ง 2 ฝ่ายอยากเห็นผลสัมฤทธิ์ในเรื่องใด เมื่อครบรอบ ความร่วมมือไทย - จีน 50 ปี และ 60 ปี</p> <p>5.3 การกำหนดหน่วยงาน “ผู้เล่น” ในความร่วมมือด้าน อววน. ไทย - จีน ควรให้มีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย โดยใช้กลไก การสนับสนุนภาคเอกชนของรัฐเข้ามามีส่วนร่วม เช่น สำนักงาน นวัตกรรมแห่งชาติ อว. ที่มีการส่งเสริมและสนับสนุนประกอบการ และสตาร์ทอัพไทยอยู่แล้ว และหน่วยงานนอก อว. ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล หรือ ดีป้า ที่มีมาตรการ ช่วยเหลือหรือการอุดหนุนเพื่อการเริ่มต้นธุรกิจอุตสาหกรรมดิจิทัล (depa Digital Startup Fund) เพื่อให้ใช้ประโยชน์จาก ความร่วมมือ อววน. ไทย-จีน</p>

	<p>5.4 ให้มีหน่วยงานที่บริหารจัดการฐานข้อมูลกลางความร่วมมือ อววน. ระหว่างไทยกับจีน (รวมถึงความร่วมมือไทยกับประเทศอื่น ๆ) เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลความร่วมมือในเรื่องการวางแผน การวิจัยและพัฒนาต่อยอด การศึกษา การทำวิทยานิพนธ์ การสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน การกำหนดท่าทีในการเจรจาความร่วมมือ รวมถึงการสร้างเครือข่ายนักวิจัยไทย - จีน</p> <p>5.5 อว. ร่วมกับ ศธ. และภาคเอกชน ในการวางแผนพัฒนา กำลังคนในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศในอีก 5 - 10 ปี ข้างหน้า เพื่อเจรจาท้าหรือกับจีนในเรื่องความร่วมมือทางด้าน การศึกษา ทุนการศึกษา การแลกเปลี่ยนนักเรียน/นักศึกษา การฝึกงาน เพื่อเตรียมการให้นักเรียน/นักศึกษาไทยมาศึกษาต่อ ที่จีน ทั้งในเรื่องภาษาและความพร้อมด้านวิชาการ และเพื่อ การรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากจีนมาสู่ไทย และการเข้ามา ลงทุนของบริษัทจีนในประเทศไทย</p>
--	--

ฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง
สถานะ 17 เมษายน 2563